BYTOM odNOWA

Rozbark – tu się dzieje!

Pierwszy przewodnik po rewitalizacji w Bytomiu

Przewodnik po Rozbarku

Rozbark – modelowa dzielnica rewitalizacji

Od kilku lat, dzięki oddolnym inicjatywom i zaangażowaniu mieszkańców, Rozbark zmienia się. To tu odbywają się znane w całej Polsce święcenia pokarmów w strojach rozbarskich, zainicjowane przez rozbarczanina, Piotra Mankiewicza. Prężnie działają tu grupy skoncentrowane wokół parafii św. Jacka, gdzie z inicjatywy parafian powstało Centrum Edukacyjno-Kulturalne im. ks. G.G. Gorczyckiego. W dzielnicy tej urodził się Grzegorz Gerwazy Gorczycki – nazywany polskim Händlem kompozytor i dyrygent. Kilkanaście lat temu w Bytomiu zorganizowany został na cześć kompozytora Festiwal Muzyki Dawnej, który z czasem rozprzestrzenił się na cały Śląsk. Do Rozbarku zjeżdżają wybitni tancerze z całego świata. Tu znajduje się Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark, otwarty na wszystkie formy taneczne – od tańca współczesnego po balet. Rozbark, tak jak wszystkie inne dzielnice Bytomia, nie oparł się poprzemysłowej transformacji i do dziś odczuwa jej skutki.

Archiwum Urzędu Miejskiego w Bytomiu

Niniejszy przewodnik oprowadzi nas po tej poprzemysłowej dzielnicy pamiętającej czasy powstań śląskich, okresu prosperity przemysłu wydobywczego, a także jego schyłku.
Załącznikiem do przewodnika jest mapa przedstawiająca trasę spacerową po głównych projektach rewitalizacyjnych budujących tożsamość Rozbarku.

Przewodnik po Rozbarku

Co to jest rewitalizacja?

Rewitalizacja
Najkrócej można powiedzieć, że rewitalizacja to rozwój miast z udziałem mieszkańców i uwzględnieniem ich potrzeb. Ma przede wszystkim zapobiegać ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, rozwiązywać problemy społeczne. Mówiąc o rewitalizacji, nie możemy myśleć tylko i wyłącznie o remontach. Przestrzeń, która zmienia się, m.in. dzięki środkom z Unii Europejskiej, musi służyć ludziom. Stąd w procesie rewitalizacji tak duży nacisk na partycypację, czyli uczestnictwo obywateli w życiu społecznym i współdecydowanie.

Partycypacja społeczna
Współdecydowanie mieszkańców o losach swojego miasta jest nadrzędnym celem rewitalizacji. To oni decydują, jak zmieniać się będzie ich otoczenie, biorą udział w konsultacjach społecznych, gromadzą się w grupach nieformalnych, by pozyskać pieniądze z różnych instytucji bądź fundacji na realizację projektów. Kształt ulic, dzielnic i miast, poprawa zdegradowanego otoczenia ma zależeć od mieszkańców. Na nich spoczywa też współodpowiedzialność za losy małej ojczyzny.

Rozbark jest pierwszą dzielnicą, która zmieni się według wskazówek ludzi, którzy tu żyją. W 2016 roku przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące projektu „Gminny Program Rewitalizacji. Bytom 2020+". Rozmawiano z mieszkańcami na ulicach, przed centrum handlowym, w parafiach, szkołach. Odbyły się festyny i spacer studyjny. Dziesiątki rozmów dały konsultantom obraz tego, jak powinien się zmieniać Rozbark. Na koniec powstał specjalny raport zawierający kierunkowe wytyczne co do zmian.

Kilka słów o dzielnicy
Rozbark leży we wschodniej części Bytomia. Od zachodu graniczy z dzielnicami śródmiejskimi. Podobszar rewitalizacji ma 76 ha i jest zamieszkały przez ok. 8 tys. osób (4,98% ludności Bytomia).

Obecnie Rozbark dzieli się na kilka odrębnych osiedli. Na północnym zachodzie dzielnica stanowi przedłużenie śródmieścia. Występuje tu gęsta zabudowa składająca się z poniemieckich kamienic. W części Rozbarku wciąż da się zauważyć działające obiekty typowe dla obszarów wiejskich (stodoły, stajnie). Stanowią one zazwyczaj zabudowania oficyn. Interesującą przestrzenią publiczną w tym obszarze jest układ urbanistyczny wokół placu św. Barbary, który od wieków był niejako centrum Rozbarku. Życie społeczne i kulturalne dzielnicy toczy się w Centrum im. ks. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego przy parafii św. Jacka, a także w Bytomskim Teatrze Tańca i Ruchu Rozbark – powstałym w budynku cechowni dawnej kopalni Rozbark. Prowadzone są tu różnorodne zajęcia, warsztaty teatralne i taneczne dla różnych grup wiekowych.
Co drugi budynek w dzielnicy należy do zasobu komunalnego, z czego większość wymaga remontów. Bardzo duża liczba starych budynków komunalnych w złym stanie wpływa negatywnie na charakter dzielnicy.

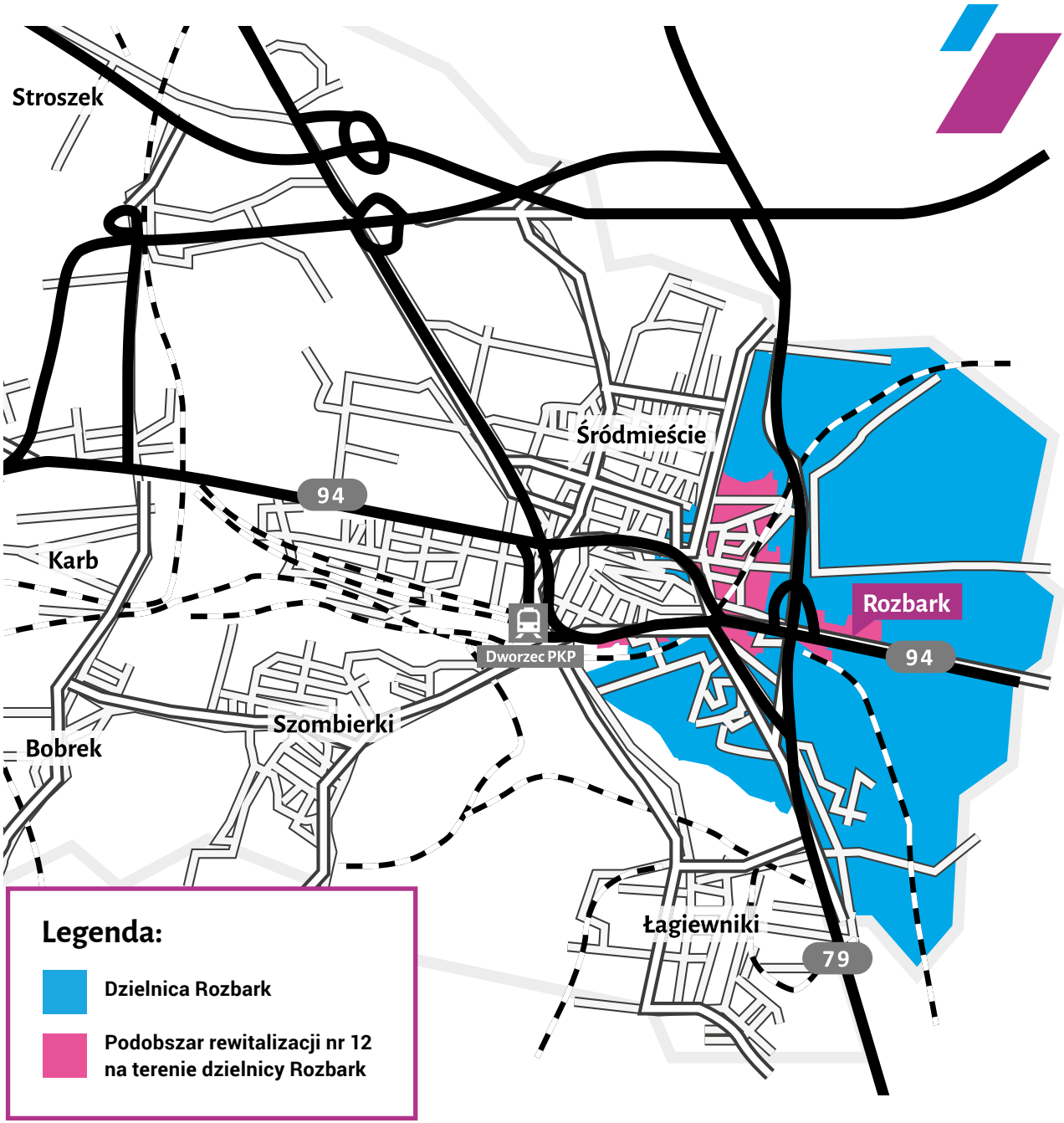
Stroszek
Śródmieście
94
Karb
Rozbark
Dworzec PKP
94
Szombierki
Bobrek
Łagiewniki
79
Legenda:
Dzielnica Rozbark
Podobszar rewitalizacji nr 12
na terenie dzielnicy Rozbark

Rozbark – dzielnica na Różanym Wzgórzu

Historia dzielnicy

Nazwa dzielnicy pochodzi od staropolskiego określenia targu, na którym handluje się końmi. Niektóre źródła podają, że nazwa pochodzi od wzgórza (niem. *Berg*), jak w niemieckiej nazwie Rosenberg (niem. *Różane Wzgórze*). Niemiecka nazwa wsi (a później przedmieścia miasta) brzmiała Rossberg (*Wzgórze Rumaków*).

Według starych opracowań, dla określenia położenia geograficznego Rozbarku, mówiło się: na Różanym Wzgórzu lub na Sroczym Wzgórzu.

Według legendy na Różanym Wzgórzu głosił kazania Święty Jacek Odrowąż ze szlacheckiego rodu Odrowążów. Dla jego uczczenia powstała w tym miejscu drewniana kaplica (około 1740 roku), a następnie murowany kościółek (w 1801 roku). Obecny kościół św. Jacka powstał w latach 1908–11.

Ta dzielnica Bytomia, dawniej wioska, miała kilku władców. W 1526 roku Rozbark przeszedł we władanie austriackich Habsburgów, a następnie Jerzego Hohenzollerna i jego syna Jerzego Fryderyka. Po śmierci Jerzego Fryderyka Hohenzollerna Rozbark stanowił własność elektorów brandenburskich. W czasie wojny trzydziestoletniej, dzięki poparciu cesarza Austrii, Rozbark otrzymał Łazarz I Starszy Henckel von Donnersmarck. W 1742 roku Rozbark stał się własnością króla Prus, Fryderyka II Wielkiego.

Najszybszy rozwój Wzgórza Rumaków rozpoczął się na początku XIX wieku i wiązał się z wydobyciem węgla kamiennego w kopalni Heinitz oraz rud cynku i ołowiu w kopalni Fiedlersglück.

ul. S. Witczaka, ze zbiorów Czesława Czerwińskiego

ul. S. Witczaka, ze zbiorów Czesława Czerwińskiego

Dynamiczny rozwój przemysłu wydobywczego wiązał się z piętnastokrotnym wzrostem liczby ludności Rozbarku w latach 1858–1927.

Na początku XX wieku na Rozbarku działały liczne polskie organizacje, m.in. Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół" założone przez Henryka Wójcika, Związek Towarzystw Polek oraz chór Halka.

W 1910 roku w miejscowości mieszkało 868 mieszkańców, z czego 834 deklarowało język polski, a 34 niemiecki. W wyborach komunalnych, jakie odbyły się w listopadzie 1919 roku, 261 głosów oddano na polską listę, uzyskując 10 z 12 mandatów. Podczas plebiscytu na Śląsku większość mieszkańców Rozbarku poparła przyłączenie do Polski. Miejscowość objęły walki w czasie powstań śląskich. Do końca III powstania Rozbark pozostał w rękach powstańców, jednak po jego zakończeniu znalazł się w granicach Niemiec. Z powodu skomplikowanego przebiegu linii granicznej w latach 1922–1937 przez miejscowość przejeżdżał polski tramwaj, nie zatrzymując się jednak na niemieckim terytorium. Rozbark, będący częścią III Rzeszy, został przyłączony do Bytomia w 1927 roku.

Przed II wojną światową Rozbark był elegancką, mieszczańską dzielnicą o charakterze przemysłowym, handlowym i usługowym. Po 1945 roku zaczął tracić swój charakter.

Mieszkańcy Rozbarku inspirują

Grzegorz Gerwazy Gorczycki

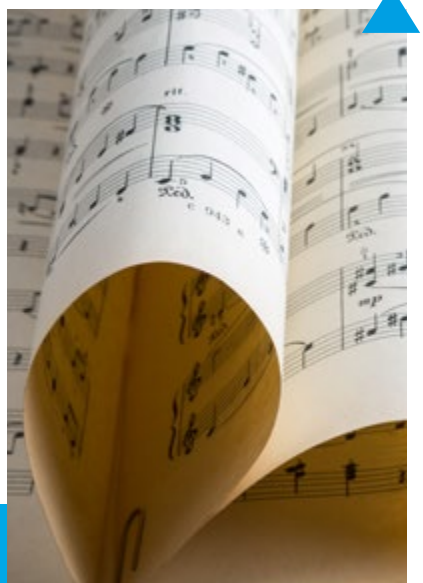

Najsłynniejszym rozbarczaninem jest Grzegorz Gerwazy Gorczycki. Urodził się między 1665 a 1667 rokiem w rodzinie Adama i Anny Gorczyców, właścicieli folwarku. Studiował na uniwersytecie w Pradze na wydziale sztuk wyzwolonych i filozofii, następnie teologię w Wiedniu. W 1692 roku przyjął święcenia kapłańskie. Wówczas formalnie zmienił nazwisko z Gorczyca na Gorczycki. Większość życia spędził w Krakowie. Był wikariuszem katedry na Wawelu, gdzie otrzymał stanowisko kapelmistrza (*Magister capellae musices Ecclesiae Cathedralis Cracoviensis*). Do jego obowiązków należało m.in. dyrygowanie, przygotowywanie repertuaru, komponowanie utworów własnych, kopiowanie głosów kompozycji innych autorów. Zmarł 30 kwietnia 1734 roku w Krakowie. Jego pamięć uhonorowano umieszczeniem w katedrze wawelskiej tablicy pamiątkowej, na której został nazwany „klejnotem kapłaństwa". Grzegorz Gerwazy Gorczycki był niemal wyłącznie kompozytorem muzyki. Swoje utwory sygnował charakterystycznymi inicjałami G. G. G. Większość jego kompozycji zachowała się w Archiwum Kapituły Katedry na Wawelu.
(za: www.culture.pl)

Od 2006 roku organizowany jest Festiwal Muzyki Dawnej im. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego (obecnie Gorczycki Festiwal). Wydarzenie ma na celu promocję i propagowanie muzyki klasycznej ze szczególnym uwzględnieniem dorobku muzycznego najwybitniejszego kompozytora okresu polskiego baroku – Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego. Początkowo festiwal odbywał się tylko w Bytomiu, jednak z czasem rozprzestrzenił się na inne śląskie miasta, stając się tym samym jedną z najatrakcyjniejszych wizytówek kulturalnych Śląska w Europie. Obecnie festiwal jest największą imprezą muzyczną województwa śląskiego, na której rokrocznie w unikatowym repertuarze występują czołowi artyści świata. Honorowy patronat sprawuje nad nim Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Mieszkańcy Rozbarku inspirują

Piotr Mankiewicz

Źródło: Muzeum Chleba

Rozbarczanin, propagator zwyczajów rozbarskich. To on w 2012 roku wpadł na pomysł, by w Wielką Sobotę, w kościele św. Jacka na Rozbarku, święcić pokarmy w strojach rozbarskich. Udało się! Z roku na rok przybywa ludzi, którzy podtrzymują ten obyczaj. Przyjeżdżają nie tylko z Bytomia, ale też z Radzionkowa i Piekar Śląskich.

Myli się ten, kto sądzi, że na założenie stroju ludowego decydują się ludzie w sile wieku. Chętnie zakładają go osoby młode, a nawet dzieci. Nic dziwnego. Rozbarczanie dbają o to, by kultywować tradycję już od najmłodszych lat. W Szkole Podstawowej nr 6 na Rozbarku organizowane są na przykład konkursy gwary śląskiej i wiele uroczystości z akcentem regionalnym. Warto podkreślić, że ludowe święcenie pokarmów w kościele św. Jacka księża prowadzą w gwarze śląskiej, zaznaczając, że Ślązacy nie powinni wstydzić się swojej mowy.

Piotr Mankiewicz kultywuje rodzinne tradycje rzemieślnicze, a jego życiową pasją jest popularyzacja kultury chleba. Realizując swoje marzenia, otworzył pierwsze w Polsce prywatne Muzeum Chleba. Muzeum działa prężnie od 2000 roku i odwiedza je wielu gości z kraju i zagranicy. W holu głównym znajduje się wystawa 8 różnych manekinów w strojach śląskich rozbarskich. Tymi strojami ozdobione są również ściany muzeum.

Mieszkańcy Rozbarku inspirują

Karin Stanek

Najsłynniejsza polska „rockandrollowa". Pierwsze lata życia spędziła na Rozbarku, mieszkała w domu przy ul. Chorzowskiej. Z powodu trudnej sytuacji materialnej musiała przejąć domowe obowiązki i opiekować się młodszym rodzeństwem. Żeby pomóc w utrzymaniu domu, pracowała jako goniec w Przedsiębiorstwie Instalacyjnym Przemysłu Węglowego. Była muzycznym samoukiem.

Debiutowała piosenką *Jimmy Joe* w marcu 1962 roku, którą wygrała konkurs „Czerwono-Czarni szukają młodych talentów", zostając tym samym wokalistką grupy. W latach 70. i 80. artystka śpiewała solo. W roku 1982 przeprowadziła się do Niemiec, przyjmując tamtejsze obywatelstwo. Do Polski powróciła w 1991 roku występem w Operze Leśnej w Sopocie. Regularnie występowała w Polsce, ale nie zdecydowała się na powrót do kraju.
Zmarła 15 lutego 2011 roku w Niemczech.

Rozbark ożywa

Bolko Loft

Bolko Loft to jeden z pierwszych polskich loftów. Powstał w budynku lampowni dawnych Zakładów Górniczo-Hutniczych Orzeł Biały przy szybie Bolko. W latach 2002–2003 starą lampownię zaadaptował na mieszkanie architekt Przemo Łukasik, który mieszka tam wraz z rodziną.

Realizacja została nominowana do Nagrody Unii Europejskiej w konkursie architektury współczesnej im. Miesa van der Rohe w 2004 roku, w 2006 roku została wybrana jako jedna z 20 najciekawszych prac architektonicznych w Polsce po 1989 w konkursie „Polska. Ikony architektury"; zdobyła także I miejsce w Leonardo Competition w 2007 roku.

Autor: Adrian Tync

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Bytomski Teatr Tańca i Ruchu ROZBARK

Bytomski Teatr Tańca i Ruchu ROZBARK

Archiwum Teatru ROZBARK

Bytomski Teatr Tańca i Ruchu ROZBARK

Dział Organizacji
tel.: +48 32 428 13 11
e-mail: bow@teatrrozbark.pl
www.teatrrozbark.pl

Kiedy tancerz tańczy, ziemia pod nim jest święta – tak mówiła amerykańska tancerka, prekursorka tańca współczesnego, Marta Graham. Ziemia, na której stoi Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark, naznaczona jest swojego rodzaju sacrum... To miejsce ma bardzo bogatą historię. W 2004 roku na powierzchnię kopalni Rozbark wyjechał ostatni wagon z węglem. Górnicy wydobywali tu czarne złoto od 1870 roku. Miliony razy zjeżdżali na dół i wyjeżdżali na powierzchnię. Kopalnia była ich żywicielką. Wokół niej toczyło się życie.

Była cechownia kopalni, która teraz służy tancerzom, przez ponad 100 lat służyła górnikom. Załatwiali tu ważne sprawy służbowe przed zjazdem na dół i po wyjściu na powierzchnię, odbierali wypłaty. To tu odbywały się zebrania i ważne uroczystości. W 2007 roku budynki po byłej kopalni zostały wpisane do rejestru zabytków, a później miasto przejęło je od Spółki Restrukturyzacji Kopalń.
W 2011 roku pojawiła się szansa na dofinansowanie unijne i zaadaptowanie pokopalnianych budynków na potrzeby siedziby Teatru Tańca i miasto złożyło swój projekt. Koszt całej inwestycji wyceniono na prawie **18 milionów złotych. 60 procent tej kwoty stanowiła dotacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013.**

Archiwum Teatru ROZBARK

Urok cechowni kopalni Rozbark dostrzegli już wcześniej twórcy filmowi. Kazimierz Kutz kręcił tu zdjęcia do filmu *Perła w koronie*, a Maciej Pieprzyca – *Barbórkę*. Najwięcej jednak było tu tańca. Występowali tu artyści Międzynarodowej Konferencji Tańca Współczesnego i Festiwalu Sztuki Tanecznej. To miejsce skazane na ruch. Przez ponad 100 lat – ruch ciał górników i maszyn górniczych, a przez następne 100, a może więcej – ruch ludzi, którzy sztuką będą wyrażać swoje emocje.

Rewitalizacja poprzemysłowych zabudowań posłużyła do wzmocnienia funkcji kulturalnej, edukacyjnej i turystycznej miasta i regionu.

Sztandarowym społecznym projektem Teatru Rozbark jest INTEGRA.

To szeroko pojęta integracja między osobami pełno- i niepełnosprawnymi, warsztaty teatralno-taneczne kończone wspólnym spektaklem.

Obecnie teatr współpracuje z ośrodkami rehabilitacyjnymi, domami pomocy społecznej, szpitalami, warsztatami terapii zajęciowej.

Postindustrialne przestrzenie cieszą się zainteresowaniem młodych par, które chętnie urządzają tu śluby. W salach teatru można zorganizować też urodziny dla najmłodszych.

Teatr dla każdego – realizowane projekty:

- warsztaty taneczne dla dzieci (nawet od 2. roku życia!)
- zajęcia z baletu
- warsztaty tańca współczesnego dla młodzieży (jazz, hip-hop)
- improwizacyjne zajęcia taneczne dla dorosłych
- tańce towarzyskie dla seniorów
- „Rozbark przez pokolenia"
- „Fortum dla Śląskich Dzieci"

Był komin – będzie ścianka wspinaczkowa

Dzięki środkom unijnym RPO WSL 2014–2020 uratowane zostaną kolejne obiekty – wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego budynki i 80-metrowy komin dawnej kopalni Rozbark przy ul. Chorzowskiej. Czeka je generalny remont i adaptacja na nową funkcję. Powstanie tam Centrum Usług Sportów Wspinaczkowych i Siłowych oraz Usług Społecznych. Obiekty będą służyły nie tylko amatorom sportu. Zostanie tam utworzony również Klub Integracji Społecznej (KIS), gdzie pomoc otrzymają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i zawodowym. W ramach KIS zaplanowano również opiekę krótkoterminową dla dzieci i młodzieży oraz aktywizację osób starszych.

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Kościół św. Jacka wraz z ogrodem różańcowym oraz Centrum Edukacyjno-Kulturalne im. ks. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego

Kościół św. Jacka w Bytomiu

Z inicjatywy parafii rzymskokatolickiej św. Jacka oraz samych parafian w Rozbarku powstała nowa przestrzeń publiczna służąca lokalnej społeczności. Stanowi ją różańcowy ogród nawiązujący do lokalnej legendy o św. Jacku (nauczycielu modlitwy różańcowej) oraz dwa pawilony związane z prowadzoną przez parafię działalnością edukacyjno-kulturalną.

W nowoczesnych budynkach z wielofunkcyjnymi pomieszczeniami prowadzone są warsztaty z młodzieżą, organizowane wystawy i koncerty. To miejsce wypoczynku, rekreacji oraz aktywizacji mieszkańców dzielnicy. Obiekty pełnią funkcję świetlic religijnych, miejsca wystaw i występów dla małych form teatralno-muzycznych.

W pobliżu domu parafialnego znajduje się budynek sali prób i sceny plenerowej wraz z bezpośrednim zapleczem. Przeszklona fasada obiektu, którą w razie potrzeby można rozsunąć, otwiera pawilon w stronę kościoła. W ten sposób parter budynku staje się zadaszoną sceną służącą w sezonie letnim wydarzeniom plenerowym. W części południowej terenu zlokalizowano obiekt z niewielką świetlicą i miejscami noclegowymi.

Centrum Edukacyjno-Kulturalne im. ks. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego przy kościele św. Jacka

Centrum zaprojektowane przez architektów Przemo Łukasika i Łukasza Zagałę powstało w 2014 roku. Projekt otrzymał nominację do prestiżowych nagród: Simon Architecture Prize – Living Places i Nagrody Unii Europejskiej dla Współczesnej Architektury – Mies van der Rohe Award 2015.

Kościół św. Jacka – archiwum Urzędu Miejskiego w Bytomiu

Realizowane projekty:

- Muzyczna Gromada Rozbarska – zajęcia gry na instrumentach
- Samopomocowa grupa wsparcia dla osób potrzebujących – porady pedagoga
- Rozbarski Klub Aktywnych – zajęcia ruchowo-rehabilitacyjne
- Rozbarski Klub Filmowy – zajęcia dla pasjonatów filmu

Sztandarową imprezą plenerową jest odbywający się w maju każdego roku Rozbarski Festyn Rodzinny „Święty Jacek z pierogami".

Wybrane projekty unijne w trakcie realizacji:

1. „Rewitalizacja społeczna poprzez kulturę kościoła św. Jacka w Bytomiu" – projekt zakłada prace remontowe wnętrza świątyni i zabytkowych organów, przystosowanie ich do celów kulturalnych i społecznych, a także poprawę atrakcyjności obiektu dla odwiedzających go turystów i mieszkańców.

2. „Zwiększenie atrakcyjności kulturalnej kościoła św. Jacka" – przedmiotem projektu jest przeprowadzenie kompleksowych prac konserwatorskich, restauratorskich i remontowych zabytkowego kościoła św. Jacka.

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Stworzenie przyjemnych i bezpiecznych przestrzeni dla mieszkańców Rozbarku

To projekt, który w dużym stopniu odmieni rozbarską przestrzeń. Będzie bardziej przyjazna – z bogatą ofertą spędzania wolnego czasu i nawiązywania sąsiedzkich relacji. Projekt zakłada działania szersze, niż oczekiwania wyrażone podczas konsultacji społecznych.

Będą place zabaw, ogródki warzywne, nowe ławki i przestrzeń dla aktywnych ruchowo.

Wszystkie opisane poniżej obiekty odnajdziesz także na dołączonej do broszury mapie!

Place zabaw:

1. Skrzyżowanie ul. Siennej i Pszczyńskiej

2. ul. F. Musialika 1, 3

3. ul. F. Musialika 18

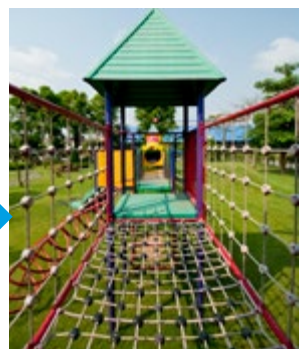

4. ul. Królowej Jadwigi/ J. Kochanowskiego/ W. Reymonta

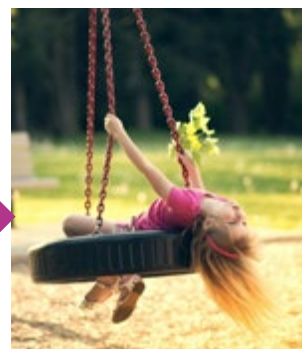

Ogródki kwiatowo-warzywne

5. ul. Alojzjanów 26

5. ul. Alojzjanów 28

Promenady

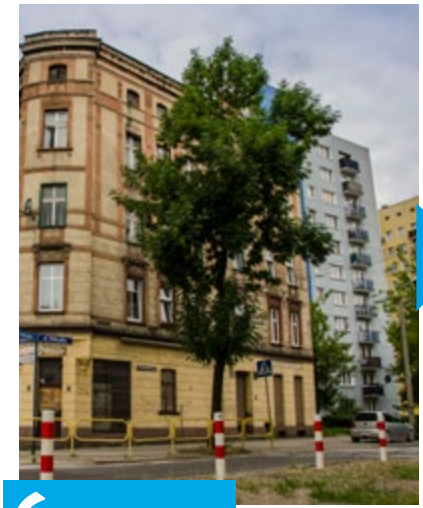

6. ul. S. Witczaka 40

7. Wzdłuż ulic: J. Kochanowskiego, św. Kingi, J.N. Jaronia, F. Musialika i Alojzjanów

Rynek

8. Plac św. Barbary

Boisko wielofunkcyjne, siłownia: skwer Szynol

9. Skwer Szynol

Inwestycję oszacowano na **12 milionów złotych**. 85% pochodzi z Unii Europejskiej (Priorytet X – Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna Poddziałanie 10.3.4 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – OSI RPO WSL 2014–2020), a 10% z budżetu państwa. **Miasto przeznaczy na realizację tego projektu 600 tys. zł.**

10. Teren rekreacyjno-sportowy: ul. Alojzjanów/parking przy ul. L. Staffa

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Remonty budynków na Rozbarku

Mieszkańcy Rozbarku będą mogli spędzać czas w przyjaznym otoczeniu. Warto dodać, że w najbliższych latach wiele budynków będzie remontowanych. Bytomskie Mieszkania przeprowadzą tu inwestycje polegające m.in. na odnowieniu części wspólnych – elewacji, dachów i klatek schodowych.

- ul. P. Miętkiewicza 5 i 7, ul. J. Kochanowskiego 17 – termomodernizacja,
- ul. J. Kochanowskiego 15 – adaptacja na potrzeby lokali socjalnych,
- ul. Siemianowicka 29 – adaptacja na potrzeby lokali socjalnych/treningowych/wspomaganych.

ul. Kochanowskiego 15

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Zakłady Naprawcze Górnośląskich Kolei Wąskotorowych przy ul. Brzezińskiej

Inwestycja, która według założeń ma pochłonąć 35 mln zł jest kolejnym przykładem właściwie pojętej rewitalizacji. To mieszkańcy, uczestnicy warsztatów w podobszarze rewitalizacji, upomnieli się o ten zapomniany, bardzo piękny, ale nadgryziony zębem czasu obiekt.

Cofnijmy się w czasie

Na początku XX wieku Nebenwerkstatt Schmalspurbahn, były najnowocześniejszymi i największymi tego typu zakładami w Europie. Kompleks zaprojektowano w sposób przemyślany, z wykorzystaniem pięknej formy architektonicznej, charakterystycznej dla XIX wieku. Zabudowania z czerwonej cegły klinkierowej posiadały gazowe oświetlenie i węglowe ogrzewanie. Wagonownia natomiast w znacznej części pokryta była przeszkleniami. Oprócz bieżących napraw wagonów wykonywano tam naprawy główne lokomotyw parowych, co było niezwykłym osiągnięciem jak na lokalne warunki i wymagało zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry. W 1906 roku w warsztatach powstały pierwsze wagony samowyładowcze z systemem Ziehla, które przez dziesięciolecia stanowiły symbol górnośląskich wąskich torów.

(za portalem bytomski.pl)

11. Kolej wąskotorowa

A jak będzie w przyszłości?

Już w 2021 roku ma powstać tam Centrum Integracji Aktywnej. Kompleks zaadaptowany będzie na cele społeczne, ale najpierw przejdzie gruntowną odnowę. Wyremontowane zostaną budynki: kotłowni, lokomotywowni, wagonowni, wagi wagonowej oraz sanitariatów. Zagospodarowany zostanie także teren przyległy. Budynki mają służyć aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Swoje projekty będą realizować tam m.in. organizacje pozarządowe, a także podmioty związane z kolejnictwem, motoryzacją i tradycjami przemysłowymi. Na terenie Centrum Integracji Aktywnej mieścić się będą biura projektów, sale szkoleniowe i warsztaty do zajęć praktycznych. Centrum będzie pełniło również funkcję minimuzeum techniki.

ul. Brzezińska – wizualizacja

ul. Brzezińska – wizualizacja

Wartość inwestycji

ok. **35 mln zł**

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Karola Miarki 10 na potrzeby Centrum Integracji Społecznej

Centrum Integracji Społecznej ma być nowoczesną placówką na miarę XXI wieku, której celem działalności będzie pomoc mieszkańcom przy przezwyciężaniu problemów i aktywizacja ich do życia w społeczeństwie.

Remont budynku obejmuje odnowienie dachu, elewacji, fundamentów, stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji wewnętrznych i pomieszczeń, a także dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz przepisów przeciwpożarowych. Zagospodarowany będzie też teren wokół budynku, a wykonana w latach 70. nadbudowa segmentu części zachodniej zostanie zburzona.
Z wyremontowanego i zaadaptowanego na potrzeby CIS budynku rocznie korzystać będzie ok. 250 osób. Chodzi przede wszystkim o ludzi, którym trzeba pomóc. To złożony proces, bo pomocy wymagają nie tylko ludzie oddaleni od rynku pracy, ale także ich rodziny. Duże pole do popisu będą tu mieli psycholodzy i doradcy zawodowi, którzy muszą przekonać podopiecznych, że warto polegać na sobie i nie korzystać z pomocy opieki społecznej.

Klienci CIS będą zdobywać umiejętności m.in. w obsłudze komputera, nabędą też doświadczeń w pracowniach zawodowych: fryzjerskiej, krawieckiej czy gastronomicznej.

Wartość całkowita projektu to 6 mln zł, z czego dofinansowanie ze środków unijnych wyniesie 5,6 mln zł.

12. Centrum Integracji Społecznej – archiwum Urzędu Miejskiego w Bytomiu

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Modernizacja obiektu UL na cele działalności bytomskich harcerzy

Przywracanie dawnej świetności obiektowi przy ul. W. Korfantego 38 (znajdującego się w sąsiedztwie Rozbarku) z pewnością ucieszy miłośników historii. To dawna siedziba szeregu organizacji społecznych i kulturalnych walczących o polskość na Górnym Śląsku. Było to miejsce spotkań Polaków, a że było tam gwarno i głośno jak w ulu, nazwano go UL. Przygotowywano tu również działania zbrojne w I powstaniu śląskim.

Budynek po przeprowadzonej modernizacji stanie się siedzibą Bytomskiego Centrum Aktywności Społecznej, gdzie będą realizowane projekty dla osób w różnym wieku, od przedszkolaków po seniorów. Duży udział będą w tym mieli bytomscy harcerze. Głównym celem tego projektu będzie integracja środowisk, poprawa komunikacji między osobami w różnym wieku, korzystanie z doświadczeń seniorów. W centrum ma również powstać Inkubator Projektowy, gdzie pod okiem specjalistów będzie można nauczyć się pisania projektów i pozyskiwania środków zewnętrznych na działania lokalne.

13. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym młodzi mieszkańcy Bytomia będą mogli korzystać z doświadczenia seniorów

Rozbark ożywa dzięki dotacjom unijnym

Bytomskie Centrum Kultury

W pobliżu Rozbarku znajduje się Bytomskie Centrum Kultury. Po remoncie budynek będzie służył nie tylko artystom. Poza wydarzeniami kulturalnymi będzie się tu sporo działo w obszarze społecznym. Będą tu mogli spotykać się m.in. przedstawiciele trzeciego sektora, prowadzący na przykład warsztaty i zajęcia terapeutyczne. To miejsce ma być otwarte i przyjazne dla osób nie tylko szukających oferty kulturalnej, ale także z różnymi dysfunkcjami, problemami, potrzebujących zainteresowania i wsparcia.

14. Bytomskie Centrum Kultury

Rozbark – miejsce dla inwestorów

Poznaj potencjał dzielnicy

Poprawa przestrzeni publicznych i warunków życia mieszkańców zwiększa atrakcyjność gospodarczą. Rozbark ma potencjał i dostrzegają to już pierwsi inwestorzy. Przy ulicy F. Musialika, w miejscu – wydawałoby się – bardzo zdegradowanym, powstaje czterogwiazdkowy hotel. Jego właściciel wybudował już hotele o wysokim standardzie w Łagiewnikach i ma nadzieję, że obiekt w Rozbarku powtórzy sukces. Goście będą mieli do dyspozycji apartamenty, restaurację, saunę, salon fryzjerski i kosmetyczny, ogród i miejsca parkingowe. Z dachu budynku będą mogli podziwiać Bytom, w tym m.in. znajdujące się nieopodal wieże kościoła św. Jacka. Przy ul. F. Musialika, w miejscu wyburzonych budynków, powstanie również obiekt z dwupoziomowymi apartamentami.

Czterogwiazdkowy hotel przy ul. F. Musialika w Bytomiu – archiwum Jarosława Szczerby

URZĄD MIEJSKI W BYTOMIU
Biuro Rewitalizacji i Funduszy Europejskich

41-902 Bytom, ul. Parkowa 2
tel.: 32 283 62 27 | faks: 32 283 62 27
e-mail: zf@um.bytom.pl
www.bytomodnowa.pl

Materiał bezpłatny

Redakcja:
.bringMore advertising we współpracy
z Urzędem Miejskim w Bytomiu

Opracowanie graficzne i realizacja:
.bringMore advertising

www.bringmore.pl

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Fundusz Spójności

Publikacja przygotowana w ramach projektu pilotażowego w zakresie rewitalizacji pn. „Bytom OdNowa – innowacyjne projekty mieszkaniowe i rozwój inicjatyw społecznych" finansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014–2020